

WASHINGTON, 8. — Američki državni tajnik John Foster Dulles je danas na svoji redni tedenski tiskovni konferenci v Washingtonu izjavil, da ZDA nameravajo enostransko nastopiti v Indokini, če ne bo prišlo do spre-

O Indokini pa je Dulles še izjavil, da Francija ni zahtevala od ZDA dodatne vojaške pomoči za obrambo delte Rde, če reke ali drugih področij potoke. Potrdi pa je, da obstoj pogajanj med francoskimi in ameriškim predstavniki.

medbe narave komunističnega napada; za sprememba bi lahko bila obnoveitev, s Kitajsko, Indijo, ostanke napadov v tem delu sveta ali drugoda.

Ameriška vlada, je nadaljevala Dulles, zaenkrat ne namerava zahtevati od kongresa pomoči za napad na Indokina, in sicer tudi zato ne, ker doslej ni bilo azadostne pozitivne reakcije na ameriške predloge za enotno akcijo. Če bi se to zgodilo, bi ostaja načelo enotne akcije, ki ga je pred več kot letom dni razglasil predsednik Eisenhower in ki ga je Dulles obrazil v marcu letos, ne bi moglo veljavno in veljalo do takrat, ko bi zaradi razvoja dogodkov postalo nepotrebno.

Na vprašanja o ciljih enotne akcije, ki Dulles razloži, ki o sodelovanju ZDA pri večbovator vietnamskih čet, Vendar ta pogajanja, je dodal Dulles, se niso prišla zelo daleč.

O petstranskih vojaških razgovorih, ki so se začeli 4. junija v Washingtonu, je Dulles izjavil, da jih je treba razpravljati s posameznimi razgovori med ZDA, s sosednjimi, ter Siomom in Filipini na drugi strani. Ti razgovori, je dejal Dulles, imajo glavni namen, da bi prebrali dovolj vojaških informacij, da bi se lahko, da bi bili potrebni sklepi političnega značaja.

Precej na dolgo je Dulles govoril tudi o položaju v Guatemali. Dejal je, da v Washingtonu niso imeli ničesar sklepali o možnosti, da bi o tem položaju razpravljali.

da je med temčili tudi ta, da se ohranjajo v rokah čim širše področje jugovzhodne Azije, medtem ko da se praktična sila znotraj uresničnega območja temeljito odloži, da se pridobijo tako, kot je na primer danes manjša kot pred letom dni, ker se je položaj medtem poslabšal. Vendar je Dulles zatrdil, da je bil na vseh področjih dozvojen na preprečevanje uresničevanja svetne ureditve, in sicer v Indokini glede neodvisnosti treh pridruženih držav, v Siamu pa po zadnjem koraku siamske vlade pri Varnostnem svetu.

Dulles je nato govoril o ženevski konferenci in dejal, da se v Ženevi »komuništični delegati hote poslužujejo zavlačevalne taktike prav v času, ko Vietnamski poveljci svoje napore v Indokini«. Glede trajanja ženevskih razgovorov je Dulles zatrdil, da sklep o tem predvsem stavi Francije in pridruženih držav, vendar je pripomnil, da bi morala tako konferenca o Ko-

la organizacija ameriških držav, potrditi pa je obstoj izmenjave mnenj» med ZDA in tujimi ameriškimi republikami o pripravnosti takoj pobude v okviru »protikomunistične resolucije, ki je bila izglasovana na nedavni vseameriški konferenci v Caracasu. Dodal je, da se bo ta izmenjava mnenj končala verjetno v eno uro, kar pa zavrača guatemalsko tezo, da gre za krizo v odnosih med Guatelamo in ZDA, ki je nastala zaradi delavnosti ameriškega podjetja »United Fruit« v Guatemali.

Med svojo fiskalno konferenco je Dulles odpravljati na nekaj vprašanj nastal in dejal, da je bil v londonskih razgovorih o tem vprašanju dosežen znaten preprek. Vendar Dulles ni hotel povedati podrobnosti in raje ni napovedal o tem, kako se bo boril za to, da se nadaljuje v prihodnje. Tudi ni hotel reči ničesar o rezultatu pogajanj, ker da vplivajo na vprašanje Trsta psihološki

Nato na konferenciji u Indokini čimprej preiti za odlučiti fazo. O korejskim vprašanju pa je še posebej izrazil mnenje, da je bilo o tem že dovolj diskusije in da bo zaradi tega nadaljnja diskusija kmalu postala popolnoma odveč. Se severnokorejsko in kitajsko stališče ne bo radikalno spremenilo.

Lanielove vlade o skrajno negotov

napad ob začetku debate o Indokini v
o danes poročal o pogajanih v Ženevi

Je dejal, da so v vodstvu te skupine podpredsednik Nixon, admiral Readford in general Van Fleet. Zadnji odkrito zagovarja pomorsko-letalsko intervencijo, morda tudi z uporabo atomskih bomb, proti Kitajski. Pri tem je govornik dejal: »Kako bi se mogli v teh pogojih čuditi bojazni, ki jo je izrekel Cuenjaj, ki

Lanielovi manevri kažejo, da ta skuša naprtiti Bidaultu težko nalogo reševanja vlade iz nevdržnega položaja. Če bi vlada sedaj padla, bi nastala dolga kriza prav med ženevsko konferenco. Kaj bo Bidault jutri povedal, nihče ne ve. Na hodnikih skupščine izjavljajo, da bo moral, če bi hotel rešiti vladu, nakazati

Ko je govoril o nalogah, pred katerimi je Francija v sedanjem trenutku, je Daladier priporočil vladi sledeče

...prijatelji Indokinov. "Sredotočenost" njenih naporov za totalno ali delno obrambo delte Rdeče reke in delte reke Mekong; zavrnitev slehernega načrta za internacionalizacijo indokitske vojne; sprejem Kitalskega OZN; politika, ki naj s sedelom v Londonu Britanije teži za tem, da se ustvari redni in uravnotežen odnos med obema mednarodnima blokoma.

Ker ni bilo drugih govornikov, je za Daladirom govoril obrambni minister Plevin, ki je izjavil, da prevladujoči pogled glede obrambne politike vlade. Omenil je nato svoje potovanja v Indokino in je trdil da tedaj ni bil v Dien Bien Fuju nihče menja, da se trdnjava ne da braniti, čeprav je te tedaj bil nemogoč umik. Poudarjal je sedanj napore za pomanjšanje letalskih sil v Indokino in je povedal, da so v začetku maja te znaleše 661 vojaških letal in več čisto civilnih prevoznih letal. Sedaj steže francoski ekspedicijski zbor v Indokino 216.000 mož, katerim je treba dodati še vietnamsko vojsko.

Laniel je zahteval odložitve, preden bi se Plevin s svojimi izjavami in poudarki samo sarkastične nasmehe poslušalcev. Bidault je danes odpotoval s vlakom iz Zeneve in bo prišel v Pariz jutri zjutraj. Najprej bo poročal pred zunanjepolitičnim odborom o Posarju, preden bo odbor glasil o Mechoven poročilu o evropski vojski. Popoldne pa bo govoril v narodni skupščini.

Po nepretrjenih vesteh bi ha- je precejšnje število od 75 golištnišnih poslancev in od 76 radikalov ugenilo glasovati proti vladi po končani debati. Položaj je za Laniela zelo resen, če se upošteva, da se v vladi večina 289 glasov proti 287 in lastno 289, tudi če smo še dva poslancata glasujeta proti zaupnici, ali pa se vzdržita.

Novi poveljnik in visoki komisar v Indokino general Ely je prišel danes v Saigon v spremstvu generala Salana. Konec tedna bo Ely v Hanoju prevzel odgovorno poveljstvo. Londonski tisk s zaključnim komentarja položaj ob ustuju Rdeče reke. Konservativni "Daily Mail" piše, da sicer ni nobenih jasnih znakov, da nameravajo vietnamske sile takoj začeti ofenzivo na tem področju, vendar pa prihajajo njihove sile vedno bolj v stik s francoskimi četami.

"Daily Telegraph" pa pravi, da so vietnamske sile z dolocenejša stališča bolje opremljene od francoskih, in da se je vojna spremenila v spopad med dvema modernima vojskama.

"Daily Ekspres" predvideva, da bo general Giap za svojo ofenzivo še preden bo general Salan odšel na vietnamski položaj. List dodaja, da vietnamski vojski v Vietnamu upa, da se zahodni zavezniki ne bodo mogli spopazumeti glede intervencije v Indokino, dokler bo trajala ženevska konferenca, dodaja pa,

da je mogao, da se moti,

Slikarska razstava slovenskega učiteljišča

Pred dnevi so odprli na učiteljišču zelo zanimivo slikarsko razstavo. Svoja dela razstavlja gojenci iz šole prof. Cernigoja, znane tržaškega umetnika. To je na učiteljišču prva razstava. Učiteljišče smo ponosni na to. V delih so zastopani akvareli, tempera, tuš, pero, svinčnik, barvani papirji, lesorezi in litorezi.

Prof. Cernigoj ni izbiral teh risb samo po prvem vtisu, ne, v njih je poskušal izraziti značilnosti vsakega gojenca, kajti na praktično vsakem izmed nas je umetnik, treba ga je odličiti in v gojiti. Zaradi takega naziranja našega profesorja smo si prve dni mislili, da je to smešno in nemogoče. Pa ni bilo tako.

V lažje razumevanje naših risb, naj opisemo ravnanje prof. Cernigoja pri risanju. Če nekdo nima še vsega pripravljenega, ga on ne nahrli, ampak primerno povabi k delu. Med uro hodi med klopi, opazuje in izreka svoje mnenje. Če se zdi mlademu risarju risba nemogoča in groba, ga on dvigne, ko mu pravi: »Ni slabo, naprejši!« ali pa: »Krasno, dobro delaš, kaj pa boš narisal?« Od našega profesorja nikoli ne slišimo: »To ni lepo, ni pravilno.« On pravi: »Glejte si, kako drugače narisati!« Ako pravi kdo, da je neka risba lepa, odvrne on: »Za nas



Marijan Perlot, III. A.: Linorez iz šole prof. Cernigoja.



Razstava risb dijakov slovenskega učiteljišča v Trstu.

NEVARNE POSLEDICE NAPETOSTI MED DVEMA BLOKOMA

GVATEMALA IN SOVJETSKO OROŽJE

Pred kratkim nas je priredil zanimiv primer. Vlada Združenih ameriških držav in tisk sta opozorila svet, da preti od majhne srednjeameriške republike Gvatemale nevarnost za mir v tem delu sveta. Na kakšen način bi ta miniaturna država, kar je v toku zgodovinskega razvoja iz čisto svojevrsnih razmer, s svojimi tremi milijoni prebivalcev in svojo zanj stalostjo mogla ogroziti mir, ki ga varujejo milijoni bajevovalci ZDA, se mora zdeti za vsakogar uganka. Toda tak glas se je slišal, pa si je treba to zanimivost od bližje ogledati.

V Puerto Barrios je 15. maja letos priplula švedska ladja »Alfhena«. Za gvatemalsko loko na Atlantiku to verjetno ne predstavlja nikake nevarnosti. Stvar pa se je zanimala, ko je bilo ugotovljeno, da je ladja vozila orožje, precejšnji tridijeski orožje (nekatere tridije českega orožja, vključno na ladjo v poljski loki Ščecin. Kupec tega orožja je pa bil gvatemalska vlada.

Gre, kot vidimo, za primer, ko se iz držav za železno zidavo tiho pošilja vojaški material, ki ga države, ki jih ni nobena, ne zavezuje, kar ni noben stvar. To se je precejšnje obsega dogajale lepe čase. Nič takega torej, kar bi bilo moralno tako razburiti občutljive Američane.

Nekaj drugega pa je po srečanju na vzemirja ljudi v Washingtonu. »Strahno bi bilo, če bi komunistični diktatorji upeli, da uspešno svojo postojanko na našem kontinentu. To so besede, ki jih je pred kratkim s tem v zvezi izrekel Eisenhower. Besede niso izrečene tja in dan, ampak imajo svojo predzgodovino.

Marca tega leta je bila v Caracasu deseta panameriška konferenca in na njej je bila sprejeta deklaracija o »solidarnosti za ohranitev politične

Šolske razstave v mestu in okolici



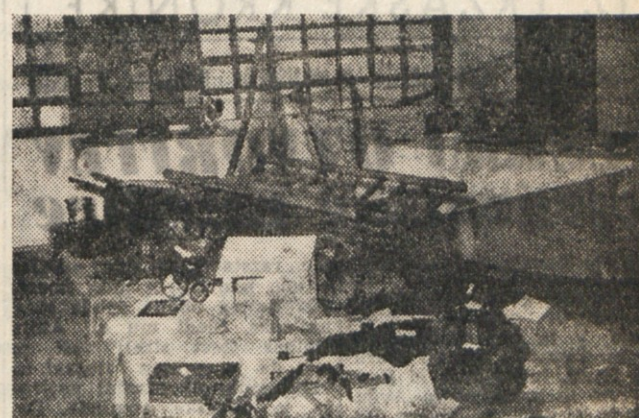
Lonjer-Katinara. — Kotiček z narodnimi motivi.



Lonjer-Katinara.



Pesek-Grožana.



Dolina.



Prebeneg-Mackovlje.



Borst.

Šolske prireditve



Skupina učencev osnovne šole Prosek-Kontovel, ki je igrala trojezanko »JANKO IN METKA« na zaključni šolski prireditvi.



Na zaključni šolski prireditvi v Cerovljah so uprizorili Baw, kovo enodeljano »NEUBOGLJIVCI«.

Razstava slovenske knjige



v prostorih prosvetnega društva »Igo Grudena« v Nabržini.

400 LET LIPICE IN LIPICANCEV

V nedeljo 13. t. m. bo v Lipici revija plemenskih konj, nastop ekipe v dresurnem jahanju in preskakanju prepon in vožnja lipicanskih konj - Hkrati bo tudi tekmovanje v balincanju, nastop pevskega zbora iz Lokve in Lipice, ples in tudi prosta zabava

II. V prvem letu vladanja cesarja Karla VI. (1711-1740) je Lipica dobila v najem veleposestvo v postojni, takratno last plemenitega Maksa Oblaka. Dne 9. novembra 1718 pa so omenjeno veleposestvo odkupili za 80.000 fl. in ga priključili Lipici.

Leta 1727 so zgradili v Lipici več poslopj, med njimi tudi žitnico. Istega leta so se pričela pogajanja za odkup samostanskega posestva in gradu v Prestranku. To posestvo je od leta 1699 pripadalo samostanu v Stični, do tedaj pa ga je imel v zakupu grof Gallenberg, ki je tamkaj imel svojo kobilarno. Ker je samostan v Stični prvotno zahteval za Prestranek previsok znesek, t. j. 31.000 fl., kupčija ni bila sklenjena. Tudi zakup je bil samostan odklonil, kasneje pa je znižal prodajno ceno na 14.000 fl. z zadolžnico, ki jo je cesar Karol VI. dne 19. junija 1728 lastnoročno podpisal, so Prestranek odkupili in ga priključili Lipici. Z oddelkom v Prestranku je Lipica, ki ji je zaradi vedno

večjega števila konj dotedaj življenjski prostor postal pretesen, pridobila veliko površino planinskih senožeti in pašnikov. Leta 1736, ko je bil Prestranek že primerno urejen, je Lipica ukinila svojo dotedajšnjo filialo v Postojni. Konje, ki so bili tam, so prenesli v Prestranek, kjer so redno adaptirali potrebne stavbe.

Cesar Karol VI. je ustanovil svetovnoznane španske dvorske jahalne šole na Dunaju, ki so jo zgradili v letih 1729-1735. To je moštvo taktičnega gradbenega ustvarjanja, ki se je razvijalo na Dunaju po prestanu nevarnosti od turških obleganj. Kakor zunanost, tako tudi notranja ureditev te stavbe, predstavlja umetnost svojega časa. Meseca marca 1945 je bila nekoliko poškodovana od bomb, kmalu pa so jo popravili in uredili. Učenci te šole, lipicanci, pa bivajo še vedno v Welsu, v zahodnem delu Avstrije. Tam se oni pridno odlojajo in nestrpno pričakujejo, kdaj jim bodo zopet odprli vrata stare šole na Dunaju.

Ne more se jim dopovedati, da diplomati se niso rešili avstrijskega vprašanja. Do tedaj pa tam ne bi bili na varnem, zato je boljše, da na vrtnih se malo počakajo.

Vsi žrebi, ki so v dobi od ustanovitve dunajske španske jahalne šole plemeni v avstrijski Lipici, so morali popeljati z dobrim uspehom konjskega izpisa, s katerim so pridobili popolno kvalifikacijo za uvrstitve med pešpiniere, t. j. kobilarne plemenjake.

Ko je zasedla prestol cesarica Marija Terezija, se je njen soprog s posebno pažnjo lotil ureditve Lipice. Stalež plemenskih konj so povečali na 150 glav, vzrejeno naraščajo pa so v glavnem uporabljali za jezdezne konje. Kasneje so se bolj kakor do tedaj, posvetili tudi reji nekoliko težjih lipicancev — karosierjev, zato so stalež plemenskih konj ponovno povečali na 150 glav. Te so leta 1768 privedli iz dvorske kobilarne Kopčany v Slovaški, katero je leta 1765 ustanovila Marija Terezija.

Leta 1771 so omenjene kobile oddali dvorski kobilarni Klad. v Češki. To kobilarno je leta 1862, po kronanju za češkega kralja, ustanovil nemško-rimski cesar Maksimilijan II. s španskimi konji, ki jih je leta 1852 pripeljal iz Španije. Kjer je kot podkralj bival tri leta. Nadalje so v to kobilarno uvrstili konje, ki so jih iz Španije pripeljali njegovi sinovi. Leta 1857 so v Kladruhu do temelja pogorele vse stavbe, zato so kobilarne opustili. Cesar Jožef II. jo je leta 1770 obnovil, konec leta 1918 pa jo je prevzela češkoslovaška republika. Do leta 1928, ko so jo ukinili, je bila kobilarna Kladruhu najstarejša ustanova te vrste na kontinentu, od tedaj naprej pa to častitljivo mesto pripada Lipici.

Leta 1785 je dvorski svetovalec plemeni Breinl predložil cesarju, naj se kobilarne v Lipici in Prestranku ukineta in prenesti v Galicijo. Jožef II. je ta predlog odbil z motivacijo, da je Lipica že do tedaj, t. j. po 205 letih svojega obstoja, izkazala kot najstarejši in najbolj uspešen lipični konj, ki jih premore dvor.

Tudi namenešči kobilarne so takrat z integriranjem hoteli doseči premostitev kobilarne, ker se jim je zanimalo lepega in ugodnejšega življenja, cesar jim Kras ni mogel nuditi.

Za časa kratkotrajnega vladanja cesarja Leopolda II. (1890-1892) so adaptirali gospodarska poslopja na planinskih pašnikih Pošek in Ravne pri Prestranku ter zgradili napajališče za konje. Takoj potem, ko je zavlada cesar Franc I. (1792-1835), so imeli v načrtu, da kobilarne v Lipici se izboljšajo. Leta 1793 je dvor dobil ponudbo za odkup posestva Steinberg, ki leži blizu Dunaja. Tam naj bi prenesti kobilarne iz Lipice, deloma iz ekonomskih razlogov, ker je omenjeno posestvo v rodovitni okolici, deloma pa zaradi bližine Dunaja. Tudi uprava kobilarne v Lipici se je zavzemala za ta predlog, ne glede na zle posledice, ki bi jih to pomenilo za lipičane. Leta 1793 je dvor dobil ponudbo za odkup posestva Steinberg, ki leži blizu Dunaja. Tam naj bi prenesti kobilarne iz Lipice, deloma iz ekonomskih razlogov, ker je omenjeno posestvo v rodovitni okolici, deloma pa zaradi bližine Dunaja. Tudi uprava kobilarne v Lipici se je zavzemala za ta predlog, ne glede na zle posledice, ki bi jih to pomenilo za lipičane. Leta 1793 je dvor dobil ponudbo za odkup posestva Steinberg, ki leži blizu Dunaja. Tam naj bi prenesti kobilarne iz Lipice, deloma iz ekonomskih razlogov, ker je omenjeno posestvo v rodovitni okolici, deloma pa zaradi bližine Dunaja. Tudi uprava kobilarne v Lipici se je zavzemala za ta predlog, ne glede na zle posledice, ki bi jih to pomenilo za lipičane.

bilarne. Ker so se lipičski konji do tedaj povsod zelo dobro obnesli in so jih hipologi posebno cenili, so reje te konje uvedli tudi v vojnih kobilarnah Radautz v Bukovini in Piber v Avstriji. V kobilarne leta 1819 so površino kobilarne posesti povečali z odkupom pašniškega posestva Ravne pri Prestranku, po čemur ga do tedaj imeli v zakup. Ko so leta 1826 ukinili dvorsko kobilarno Kopčany v Slovaški, so njen množestvo plemenski material prenesli v Lipico. Čeprav je avstrijski dvor za širok razvoj kobilarne po prenehanju vojnih letih dajal na razpolago precejšnjo denarno sredstvo, vendar ta niso zadostovala za izvedbo gradbenega načrta, ki ga je predložil Lipica. Nastopil je čas, ko je bil dvor začel opozarjati na varčevanje. Ponovno so začeli premišljevali o ukinitvi Lipice in prenesti kobilarne v drug kraj, kjer bi ekonomski pogoji za njen obstoj bili boljši.

Dolga leta so tako misli krožile v glavah odličnih dvorjanov in ves čas grozilo z nevarnostjo ločitve kobilarne od Lipice. Ko pa je cesar avstrijski prestol zasedel Franc Jožef I. (1848-1916), so vsi načrti o prenesti kobilarne propadli. Ta je odredil, da se kobilarne ne sme ločiti od kraških tal, kjer se je lipičanec rodil, kjer je rasel in živel ter žilavo prenašal vse tegobe preteklih stoletij.

(Nadaljevanje sledi)

